

**CENTRA INFORMACJI
TURYSTYCZNEJ**

fot. J. Podczujski

Centrum Informacji Turystycznej w Augustowie: ul. 3 Maja 31,
tel./fax +48 87 643-28-83,
e-mail: cit@augustownet.com.pl, www.um.augustow.pl

Centrum Informacji Turystycznej i Kulturalnej w Choroszczy:
ul. Sienkiewicza 29, tel./fax +48 85 719-14-31,
e-mail: mgck_choroszcz@poczta.onet.pl

Centrum Turystyki Regionu Puszczy Białowieskiej: 17-200
Hajnówka, ul. 3 Maja 45, tel./fax +48 85 682-51-41,
e-mail: turystyka@sphajnowka.home.pl, www.powiat.hajnówka.pl

Centrum Informacji Turystycznej i Promocji Regionu:
Suwałki, Kościuszki 45 tel./fax +48 87 566-58-72
e-mail: agro@suwalki-turystyka.info.pl, www.suwalki-turystyka.info.pl

Podlaska Regionalna Organizacja Turystyczna:
Białystok, ul. Malmeda 6, tel./faks +48, 85 732-68-31
www.podlaskieit.pl, e-mail: podlaskirot@wp.pl

**Punkt Informacji Turystycznej Białowieskiego Parku
Narodowego:** Białowieża, Park Pałacowy 5,
tel./fax +48 85 681-29-01, tel. +48 85 681-27-56
e-mail: infobpn@bpn.com.pl

**Centrum Edukacji i Zarządzania Biebrzańskiego Parku
Narodowego:** Osowiec-Twierdza 8,
tel./fax +48 86 272-06-20, 272-08-02
e-mail: it@biebrza.org.pl, www.biebrza.org.pl

Dyrekcja Wigierskiego Parku Narodowego: Krzywe 82
tel./fax +48 87 566-63-22, e-mail: wigry_pn@su.onet.pl
www.wigry.win.pl

Narwiański Park Narodowy
Kurowo 10, 18-204 Kobylin Borzymy
tel./fax: +48 85 718-14-17; +48 86 476-48-11, 476-48-12
npn@nnpn.pl, www.npn.pl

Biuro Promocji Powiatu Siemiatyckiego:
Siemiatycze, ul. Leg. Piłsudskiego 3, tel. +48 85 655-58-56
e-mail: powiat@siemiatycze.pl

Urząd Miejski w Łapach: Łapy, ul. Gen. Wł. Sikorskiego 24
tel./fax +48 85 715-22-56 e-mail: umłapy@wp.pl

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Nowogrodzie:
ul. Łomżyńska 13 tel. +48 86 217-55-45, 217-55-44

Urząd Miejski w Tykocinie: ul. Złota 2 tel. +48 85 718-72-32

Urząd Miejski w Białymstoku: ul. Słonimska 1,
tel. +48 85 732-20-98, fax 085/732 76 01

Urząd Miejski w Supraślu: ul. Piłsudskiego 58,
tel./fax +48 85 718-31-65

Suwałski Park Krajobrazowy: Malesowizna 24
tel./fax +48 87 566-63-22, e-mail: zarząd@spk.org.pl

Szypliszki - kiosk informacyjny: ul. Suwałska 21 (budynek UG),
tel. +48 87 568-10-84, 568-10-85

Budzisko - kiosk informacyjny: teren drogowego przejścia
granicznego z Litwą.

Urząd Gminy Wizajny: ul. Rynek 1 tel. +48 87 568-80-28,
tel./fax +48 87 568-80-49

Urząd Gminy Mielnik: ul. Piaskowa 38,
tel. +48 85 657-70-02, tel./fax +48 85 657-71-21

Urząd Miejski w Drohiczyźnie: ul. Kraszewskiego 13
tel. +48 85 655-70-69, tel./fax +48 85 655-70-69

Urząd Miasta w Bielsku Podlaskim: ul. Kopernika 1
tel. +48 85 730-05-50 w107, fax +48 85 730-88-00

Towarzystwo Przyjaciół Surza: ul. Bielska 4

PTTK

fot. PTTK - Itapłowska

**Regionalny Oddział PTTK
w Białymstoku:** ul.
Waryńskiego 30 tel./fax +48 85 744-56-50,
e-mail: ro_pttk_bialystok@poczta.onet.pl

Oddział PTTK im. Z. Glogera w Białymstoku: ul. Lipowa 18,
tel. +48 85 652-25-02, fax +48 85 652-30-05

Oddział PTTK w Bielsku Podlaskim: ul. Mickiewicza 50/54,
tel. +48 85 730-30-24, 730-36-10

Oddział PTTK w Hajnówce: ul. 3 Maja 37
tel./fax +48 85 682-27-85

Oddział PTTK im. A. Chętnika w Łomży: ul. Wojska Polskiego 1,
tel. +48 86 216-47-18 tel./fax +48 85 216-64-42

Oddział PTTK w Suwałkach: ul. Kościuszki 37,
tel. +48 87 566-59-61 tel./fax +48 87 566-79-47
e-mail: pttk@suwalki-turystyka.info.pl
www.suwalki-turystyka.info.pl/pttk

Oddział PTTK w Augustowie: ul. Nadrzeczna 70a
tel. +48 87 643-38-50, fax +48 87 643-38-51

Oddział PTTK w Białowieży: ul. Kolejowa 17
tel. +48 85 681-22-95, fax +48 85 681-26-24
e-mail: pttkbialowieza@sitech.pl, www.pttk.sitech.pl

**STOWARZYSZENIA
AGROTURYSTYCZNE**

**Wojewódzki Podlaski Oś-
rodek Doradztwa Rol-
niczego w Szepietowie:**
tel./fax +48 86 476-05-53,
e-mail: odr@zetobi.com.pl
www.odr.zetobi.com.pl
(aktualna baza gospodarstw agroturystycznych województwa podlaskiego wg powiatów).

fot. J. Ruchasz

Białowieskie Stowarzyszenie Agroturystyczne Żubr:
tel./fax + 48 85 682-20-10, www.bialowieza.org.pl (region Puszczy
Białowieskiej).

Stowarzyszenie Agroturystyczne Agrokresy: +48 85 718-90-19,
718-92-56, e-mail: agrokresy@agrokresy.pl, www.agrokresy.pl (re-
gion Puszczy Knyszyńskiej, doliny Górnej Narwi i Zalewu
Siemianówka).

Podlaskie Stowarzyszenie Agroturystyczne: +48 85 718-37-85, fax
+48 85 711-20-49, e-mail: kurly@poczta.onet.pl, www.psa.org.pl
(region Puszczy Knyszyńskiej, Biebrzy i Ziemi Sokólskiej).

Suwałska Izba Rolniczo-Turystyczna
tel. +48 87 566-58-72
e-mail: agro@suwalki-turystyka.info.pl
www.suwalki-turystyka.info.pl (Suwalszczyzna i Ziemia Augustow-
ska)

**Stowarzyszenie na rzecz rozwoju Sejn i Sejneńszczyzny Ziemia
Sejneńska:** tel./fax +48 87 516-34-00
e-mail: biuro@ziemia-sejenska.pl, www.ziemia-sejenska.pl (powiat
sejneński, możliwość rezerwacji kwater on line).

Biebrzańsko-Narwiańskie Towarzystwo Agroturystyczne Łoś:
tel. +48 86 219-60-83 (Biebrza, Narew, Bug).

**Biebrzańsko-Rajgrodzkie Stowarzyszenie Agroturystyki
Czapla:** tel./fax +48 86 272-39-61 e-mail: czaplagrajewo@wp.pl
(środkowa Biebrza, okolice Rajgrodu).

Jezioro Wigry

Pokamedulski Zespół Klasztorny Warsztaty mleczarskie

Symbolem utworzonego w 1986 roku Wigierskiego Parku Narodowego jest bóbr - jeden z 46 gatunków ssaków, które tam żyją. Na bogatą faunę WPN składa się ponadto 180 gatunków ptaków i 32 gatunki ryb. Największym jeziorem parku są Wigry o powierzchni 21.8 km² i głębokości do 73 m.

Wizytę w parku warto zacząć od budynku dyrekcji WPN w Krzywym niedaleko Suwałk. W pobliżu znajduje się wieża widokowa z panoramą na jezioro i klasztor. Park możemy zwiedzać pieszo (oznakowanymi szlakami), kajakiem, łodzią lub żaglówką. Ciekawa jest zwłaszcza ścieżka "Suchary", prowadząca wśród leśnych jezior, zwanych sucharami. Możemy tu zobaczyć efekty pracy bobrów - ich żeremia, poćcinane drzewa, a przy odrobinie szczęścia ujrzymy nawet same bobry.

Szczególnie piękne jest jezioro Wigry. Na półwyspie, wysuniętym w głąb jeziora, góruje nad okolicą dawny klasztor kamedułów - najcenniejszy zabytek na terenie Parku. Kameduli przybyli nad Wigry w 1667 r. i od końca XVII w do poł. XVIII w. wznosili jeden z pięknie położonych

klasztorów w Polsce. Po kasacji zakonu przez władze pruskie w 1800 r. kameduli opuścili Wigry, a obiekt przez XIX wiek i dwie wojny światowe ulegał stopniowej dewastacji. Dopiero powojenna rekonstrukcja przywróciła dawny blask dzieła kamedułów. W skład zespołu wchodzi: dom furta i brama wjazdowa na taras dolny, gdzie znajduje się 8 eremów i dom królewski. Na taras górny można wejść przez kolejną bramę, za którą znajduje się pałac biskupi, kościół, kolejnych 8 eremów, dawny refektarz i wieża zegarowa. Część obiektów zajmuje Dom Pracy Twórczej Ministerstwa Kultury.

Park posiada wyjątkowo bogatą i różnorodną ofertę edukacyjną - np. Podczas Warsztatów Mleczarskich młodzież - poznając tajniki wytwarzania masła, śmietany, serów i innych produktów mlecznych - może przekonac

it

ze mleko i

nie biorą się z

s u p e r -

Wig

ierski

park

i . . .

park

WIGIERSKI PARK NARODOWY

Rejsy statkiem "Tryton"

Papież na Wigrach

Wigierska Kolej Wąskotorowa

Karol Wojtyła wielokrotnie odwiedzał Suwalszczyznę - po raz pierwszy jako młody kapłan w 1954 roku podczas spływu kajakowego Czarną Hańczą, zaś kilka lat później, w czasie kolejnego spływu ze studentami, dowiedział się, że został biskupem. Po latach tak wspominał te wyprawy: *"Ta ziemia była dla mnie zawsze bardzo gościnna, kiedy tu przybywałem, szukając tu także odpoczynku, zwłaszcza na wspaniałych jeziorach (...). Miałem wtedy możliwość podziwiać bogactwo przyrody tego zakątka Ojczyzny i cieszyć się spokojem jezior i lasów"*.

Nic więc dziwnego, że właśnie Wigry wybrał Ojciec Święty na miejsce swojego wypoczynku podczas pielgrzymki do Polski w 1999 roku. Oprócz planowanego rejsu statkiem "Tryton" i wypoczynku w klasztorze, papież niespodziewanie odwiedził gospodarzy, u których zatrzymał się przed laty oraz

it

san-
stud-
MAT
OR"

Wigierska Kolej Wąskotorowa to kontynuacja leśnej wąskotorówki w Puszczy Augustowskiej z czasów I wojny światowej i rozbudowanej w latach 1923-26. Kolejka, której trasa biegła z Płociczna w okolice Zelwa, stanowiła uzupełnienie powstałego w latach 1824-39 Kanału Augustowskiego, głównego środka transportu drewna do Europy i tarketów położonych wzdłuż tego szlaku wodnego. Położone obok szlaku kolejki jeziora Wigry sprawiło, że Zelwa i Wierśnie były doskonałymi magazynami konserwującymi drewno. Na jeziorze Wigry zlokalizowano szereg bindug, gdzie zapiano drewno, zbijano je w tratwy i holowano w okolice tartaku w Płocicznie.

W latach 80-tych kolejka uległa likwidacji i dopiero kilka lat temu wznowiła przewozy już jako kolejna atrakcja turystyczna Wigierskiego Parku Narodowego. Na e kolejka zatrzymuje

it

trasi
Ostro
d e k
"Hos

Spływ Narwią

Podlaska Biesiada Miodowa

Obwodnica Rowerowa NPN

Narwiański Park Narodowy obejmuje bagienną dolinę Narwi od Suraza do Rzędzian, która płynie tam kilkoma korytami. Wiosną łączą się one, tworząc rozlewiska nazywane "Polską Amazonią". Najbardziej barwnie, również pod względem obyczajów, tereny te opisał Edward Redliński w "Konopielce".

Symbolem parku jest błotniak stawowy - jeden z blisko 200 gatunków ptaków, które znalazły tutaj dogodne warunki do bytowania. Siedziba NPN mieści się w zabytkowym dworze w Kurowie, gdzie zlokalizowano ekspozycję poświęconą walorom przyrodniczym i kulturowym doliny Narwi.

W ostatni weekend sierpnia do Kurowa zjeżdżają producenci miodu z całego regionu na największą imprezę organizowaną w NPN - Podlaską Biesiadę Miodową. Miody są badane przez Zakład Bromatologii Akademii Medycznej w Białymstoku. Najzdrowsze i najsmaczniejsze są nagradzane przez organizatorów i odwiedzających. Miody i nalewki można

skosztować na miejscu lub zakupić do domu. Biesiadzie towarzyszą wystawy etnograficzne i przyrodnicze, odbywają się też koncerty okolicznych zespołów ludowych oraz kiermasze.

W celu ułatwienia zwiedzania parku wybudowano kładki przez bagna i wieże widokowe. Jeszcze lepiej park poznamy w czasie 2-3-dniowego spływu kajakowego z Suraza do Rzędzian. Można również skorzystać z usług miejscowych przewoźników, którzy pływają tradycyjnymi łodziami "puchówkami". Największą atrakcją spływu jest kluczenie wśród rozlewisk Narwi, dlatego niezbędna jest obecność przewodnika.

Wokół NPN mamy dobrze oznaczoną obwodnicę rowerową o długości 90 km. Biegnie ona przez Choroszcz, Suraz, Łapy, Kurowo, Tykocin.

PARKI KRAJOBRAZOWE

Suwalski Park Krajobrazowy

Suwalski Park Krajobrazowy - pierwszy taki polski park, utworzony w 1976 r. w północnej części województwa pomiędzy wsiami: Szurpily, Gulbieniszki, Smolnik, Hańcza i Malesowizna. Najlepiej walory krajobrazu dostrzeżemy z Cisowej Góry, zwanej "Suwalską Fudzijamą" oraz punktu widokowego "Pan Tadeusz" w Smolnikach, gdzie kręcono większość zdjęć plenerowych filmu Andrzeja Wajdy. Tak zróżnicowany krajobraz zawdzięczamy ostatniemu zlodowaceniowi północnopolskiemu. Stąd wypływają nieliczne polskie dopływy Niemna - Czarna Hańcza i Szeszupa. Tutaj znajduje się Hańcza - najgłębsze jezioro całego Nizy Środkowoeuropejskiego. W sumie mamy w Parku 20 jezior, z których najbardziej urokliwa jest grupa jezior smolnickich (Okragłe, Kamendul i Jaczno). Tereny te z racji klimatu - krótszy o 40 dni okres wegetacyjny, mroźniejsze i dłuższe zimy zwane są "polskim biegunem zimna". Z kolei silne i częste wiatry na pobliskiej górze Rowelskiej (najwyższe wzniesienie w województwie) skłoniły Holendrów do postawienia tam pierwszych wiatraków wytwarzających energię.

Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej

fot. J. Podziński

Drozdowo fot. J. Podziński

Łomżyński Park Krajobrazowy Doliny Narwi

fot. ELKAM - architektura

Łomżyński Park Krajobrazowy Doliny Narwi najbardziej atrakcyjny jest wiosną, kiedy dolina Narwi od Bronowa do Piątnicy zamienia się w jedno wielkie rozlewisko. W Drozdowie, w zabytkowym dworku, znajduje się jedno z ciekawszych w regionie muzeów przyrodniczych.

Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej, jeden z największych w Polsce, warto zacząć poznawać od Arboretum w Kopnej Górze. W pełni bogactwo flory i fauny Puszczy możemy poznać wędrując licznymi szlakami (1000 km) między 30 rezerwatami przyrody. Park i jego okolice są atrakcyjne przez cały rok.

i Łomżyński Park Krajobrazowy Doliny Narwi
Drozdowo, ul. Główna 52
tel. +48 86 219 20 15 tel./fax +48 86 219 21 75
e-mail: lpkdn@łomza.pl, www.lpkdn.łomza.pl
Podlaska Regionalna Organizacja Turystyczna
Białystok, ul. Malmeda 6
tel. +48 85 732 68 31, www.podlaskieit.pl

FORTYFIKACJE

Osowiec-Twierdza

fot. J. Podziński

W jednym na długości ok. 80 km zwięzieniu doliny Biebrzy, przy moście na strategicznej w XIX wieku linii kolejowej Elk - Białystok, znajduje się wybudowana przez carską Rosję Twierdza Osowiec. W wyniku dziesięciu lat budowy (1882-1892) powstała twierdza zaporowa z potężnym Fortem I. Nieustannie modernizowana spełniła całkowicie pokładane przez jej twórców nadzieje - w czasie I wojny światowej próby zdobycia jej szturmem przez Niemców, nawet z użyciem gazów bojowych w 1915 roku, kończyły się niepowodzeniem. Część Twierdzy (Fort II) została wysadzona przez Niemców w 1944 roku i jest dzisiaj dostępna bez ograniczeń. Fort I Centralny, zajęty przez Wojsko Polskie, można zwiedzać po wcześniejszym uzgodnieniu z przewodnikiem. Z myślą o turystach urządzono tam Muzeum Twierdzy.

i Osowieckie Towarzystwo Fortyfikacyjne
19-116 Osowiec Twierdza
tel. (085) 716 2269 w. 292, (085) 716 31 74 w. 292

Łomża-Piątnica-Strękowa Góra

fot. J. Podziński

Forty w Piątnicy są częścią umocnień budowanych przez Rosję od końca XIX wieku. Pomimo równie wielkiego rozmachu jak w Osowcu, twierdza Łomża nie odegrała większej roli w czasie I wojny światowej. We wrześniu 1939 roku skuteczna przez kilka dni obrona zakończyła się odwrotem wymuszonym ogólnym załamaniem frontu. Bardziej tragiczne były losy obrońców pobliskiego (20 km) odcinka "Wizna", gdzie starcie kilkuset obrońców z 40-tysięcznymi wojskami niemieckimi, nazwano "polskimi Termopilami". Dowódca - kapitan Raginis wysadził się w schronie na Strękowej Górze.

Zespół obronny w Piątnicy jest bardzo atrakcyjny również pod względem krajobrazowym. Trzy zachowane forty połączone systemem potężnych wałów i fos układają się w formie rozciągniętego amfiteatru, wznoszącego się 50 metrów nad brzegiem Narwi.

i Internet: Piątnica - www.lomza.com/forty/index.html, www.łomza.pl
Strękowa Góra - www.wizna.pl/index.php?k=4

Szlaki piesze i rowerowe

fot. D. Karczewski

Podlasie pokrywa gęsta sieć szlaków pieszych o łącznej długości około 1500 km oraz 1000 km szlaków rowerowych, prowadzących drogami publicznymi. Grupują się one w rejonach parków narodowych i krajozabrazowych. Przez północne tereny województwa przebiega Europejski Dalekobieżny Szlak Pieszy E11 Amsterdam - Ogrodniki, którego trasa pokrywa się z istniejącymi tu szlakami pieszymi PTTK. Wzdłuż Biebrzy i Narwi z Lipska do Nowogrodu prowadzi najdłuższy szlak pieszy w województwie liczący 160 km. Malowniczymi terenami Puszczy Knyszyńskiej biegnie Szlak Borami Dorzecza Supraśli o długości 30 km. Na południu województwa wzdłuż rzeki Bug mamy stary Szlak Kupiecki z Niemirowa, przez Mielnik, Siemiatycze, Drohiczyn do Ciechanowca.

Najciekawsze trasy rowerowe prowadzą przez Suwalszczyznę, gdzie znajduje się również najwięcej wypożyczalni rowerów. Jedną z tras jest Północny Pierścień Suwalszczyzny liczący 165 km. Rozpoczyna się w WPN, biegnie przez Suwałki, doliną Rospudy i pograniczem polskoliteńskim. Przez Puszcę Knyszyńską wytyczona została nowa trasa -

Szlak Konny Puszczy Augustowskiej i Knyszyńskiej

Sztajbano fot. P. Męzik

Kresowe Wędrówki o długości 140 km. W sąsiedztwie Białegostoku biegnie na długości 50 km szlak rowerowy Podmiejskich Rezydencji. Trasy rowerowe oznakowane zostały również w Puszczy Białowieskiej i Biebrzańskim Parku Narodowym. Przez Podlasie przebiegać będą dwa europejskie szlaki rowerowe R11 i R2.

W województwie podlaskim wytyczone są trzy szlaki dla turystyki konnej. Pierwszy z nich powstał w Puszczy Augustowskiej na terenie Nadleśnictwa Białobrzegi na długości 30 km. Drugi prowadzi z Biebrzańskiego Parku Narodowego przez Puszcę Augustowską do Wigierskiego Parku Narodowego i liczy 200 km. Biegnie on głównie drogami polnymi i leśnymi. Na trasie szlaku konnego przez Puszcę Knyszyńską (120 km) znajduje się 12 miejsc, gdzie można wypożyczyć konie i przenoć. Szlak jest dobrze oznakowany - w niewłaściwych miejscach szlaku ustawione zostały drogowskazy i tablice z mapą sieci szlaków "Kresowe Wędrówki".

SZLAKI TURYSTYCZNE - AKTYWNY WYPOCZYNEK

Szlaki kajakowe dorzecza Supraśli i Bugu

Sokołda fot. C. Mroczulski

Bug fot. C. Makarewicz

Do najczęściej uczęszczanych rzek przez kajakarzy należą w województwie: Czarna Hańcza, Rospuda, Biebrza, Narew, Supraśl, Sokołda, Bug. Spływ kajakowy Narwią został wyróżniony w 1996 r. nagrodą "Przebiśnieg". Trasa spływu liczy 150 km, rozpoczyna się w Puszczy Białowieskiej, a kończy w Tykocinie. Po drodze można spotkać się z kulturą pięciu narodowości i grup etnicznych zamieszkałych na Podlasiu.

W 2004 r. oznakowane zostały w Puszczy Knyszyńskiej szlaki kajakowe: Sokołdy i Supraśli. Trasa spływu Supraślą liczy 90 km, a Sokołdą 30 km (spływ można przedłużyć dalej Supraślą). Po drodze jest wiele przeszkód terenowych co wpływa na atrakcyjność spływu.

Mielnik, Siemiatycze i Drohiczyn popularyzują od kilku lat spływy kajakami i tratwami Bugiem od Mielnika do Drohiczyzna.

 Regionalny Oddział PTTK
Białystok, ul. Waryńskiego 30
tel./fax: +48 85 744-56-50
e-mail: ro_pttk_bialystok@poczta.onet.pl

Statkiem przez jeziora i Kanał Augustowski

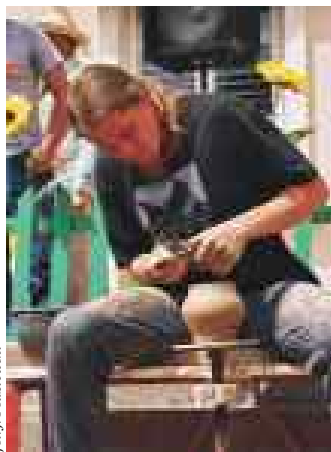

fot. J. Podziemiński

Bezcenne, unikatowe w skali europejskiej dzieło budownictwa wodnego (trwają starania o wpisanie Kanału na Listę UNESCO) połączyło w pierwszej połowie XIX wieku, dorzecza Wisły i Niemna. W latach międzywojennych Kanał Augustowski stał się atrakcją turystyczną jako malowniczy krajozabrazowo szlak kajakowy, żeglarski i komunikacji statkami pasażerskimi. Dzisiaj eksploatacją Kanału zajmuje się Żegluga Augustowska, oferująca w sezonie regularne rejsy na trasach o różnej długości. Istnieje też możliwość wynajęcia całego statku. Chociaż polski odcinek Kanału liczy ponad 100 km i 15 śluz, regularne rejsy odbywają się do śluzu Swoboda. Kanał można poznać podczas kilkudniowego spływu kajakowego, rajdu rowerowego lub samochodem - drogi prowadzą wzdłuż jego malowniczych brzegów. Łatwo dotrzeć do zabytkowych śluz: Przewież, Paniewo.

 Żegluga Augustowska
Augustów, ul. 29 Listopada 7
tel. +48 87 643 28 81, 643 21 52
www.wigry.home.pl/zezlugaaugustowska/

Szlak Rękodzieła Ludowego

fot. J. Podziński

fot. J. Pauletz

Szlak rękodzieła ludowego województwa podlaskiego powstał w 1994 r. w celu ochrony oraz udostępnienie turystom najciekawszych pracowni i ośrodków twórczości ludowej, kontynuujących wielowiekowe tradycje sztuki i rękodzieła regionu. Szlak wiedzie przez pracownie garncarskie i kuźnię w Czarnej Wsi Kościelnej, warsztat tradycyjnego wyrobu drewnianych łyżek w Łączynie, pracownie unikatowego tkactwa dwuosnowowego w Janowie i okolicznych wsiach, pracownię rzeźbiarza ludowego w Sokółce oraz pracownie pisankarskie, plastyki obrzędowej i tkaniny dwuosnowowej w Lipsku nad Biebrzą. Pracownie artystów ludowych posiadają rekomendację Działu Etnografii Muzeum Podlaskiego w Białymstoku.

Program wycieczki szlakiem rękodzieła można urozmaicić pobytom nad zalewami w Czarnej Białostockiej, Korycinie, Sokółce oraz zwiedzaniem licznych zabytków, z których najbardziej znane jest Sanktuarium w Różnymstoku.

Podlaski Szlak Bociani Kraina Otwartych Okiennic

fot. P. Męciński

fot. W. Wójcik

fot. archiwum UMWP

Podczas ostatniego spisu w 2004 roku na terenie województwa podlaskiego doliczono się około 20 tysięcy bocianów. Nic więc dziwnego, że właśnie tutaj wytyczono Podlaski Szlak Bociani, jeden z pierwszych markowych produktów na Podlasiu. Jako szlak rowerowy, Podlaski Szlak Bociani łączy ze sobą 3 parki narodowe: Białowiecki, Narwiański i Biebrzański. Wkrótce szlak zostanie przedłużony do Wigierskiego Parku Narodowego i Suwalskiego Parku Krajobrazowego. Ponadto osnową, wokół której rozwinął się szlak, jest Dolina Górnej Narwi. Szlak ma też na celu propagowanie zasad zrównoważonego rozwoju gospodarczego oraz aktywizacji społeczności lokalnych w kreowaniu "małych ojczyzn".

Tak jest w południowej części szlaku, gdzie wiedzie on przez Krainę Otwartych Okiennic. W trójkącie między wioskami Puchły, Socce i Trześcianka spotykamy zabytkowe drewniane cerkwie i kaplice prawosławne, krzyże przydrożne oraz drewniane domy z bogato zdobionymi okiennicami.

SZLAKI TURYSTYCZNE - DZIEDZICTWO KULTUROWE

Święta Góra Grabarka

Grabarka fot. M. Pionrowski

fot. J. Pauletz

Święta Góra Grabarka, najważniejsze sanktuarium prawosławne na terenie Polski, zasłynęła w 1710 roku z cudu, jakim było uzdrowienie chorych uciekających przed zarazą z pobliskich Siemiatycz. Latem zebrali się wtedy wokół wzgórza i cudownego źródła 10 tysięcy wiernych, którzy postanowili wnieść w tym miejscu kapliczkę. Wokół niej przez trzy wieki wyrósł las krzyży przynoszonych przez wiernych, głównie 18 sierpnia podczas uroczystości Święta Przemienienia Pańskiego, zwanego też Świętem Spasa Izbawnika (Zbawiciela). W maju odbywają się na Grabarce spotkania młodzieży prawosławnej z całego świata.

Prawosławni, równie licznie jak na Grabarkę, udają się do Monasteru w Supraślu. Natomiast katolicy pielgrzymują głównie do Różanogostoku, Krypna, Płońki, Hodyszewa, Studzienicznej i Świętej Wody. Z kolei najbardziej znana świątynia staroobrzędowców znajduje się w Wodźkach na Suwalszczyźnie.

Bractwo Młodzieży Prawosławnej
Białystok, ul. Św. Mikołaja 3
tel./fax: +48 85 742 65 28, www.bmp.cerkiew.pl

Podlaski Szlak Tatarski

Kruszyniany fot. J. Podziński

Podlaski Szlak Tatarski (Sokółka - Bohoniki - Kruszyniany) prowadzi ziemiami zamieszkałymi przez dość licznych niegdyś polskich Tatarów, sprowadzonych w XVII w. przez króla polskiego Jana III Sobieskiego. Obecnie zamieszkują tu nieliczni już ich potomkowie, którzy kontynuując religię i tradycje swoich przodków, zawodowo w większości zasymilowali się z miejscową ludnością. Pozostały pamiątki - meczety i cmentarze (mizary) w Bohonikach i Kruszynianach. W Sokólskim Ośrodku Kultury mieści się Muzeum Ziemi Sokolskiej z kolekcją eksponatów tatarskich (orientalne pamiątki znajdują się również w Muzeum Historycznym w Białymstoku). W Bohonikach i Kruszynianach istnieje możliwość zwiedzenia meczetu oraz spróbowania dań tatarskich.

Regionalny Oddział PTTK
Białystok, ul. Waryńskiego 30
tel./fax +48 85 74456 50
e-mail: ro_pttk_bialystok@poczta.onet.pl
www.muzulmanie.pl

Muzeum Rolnictwa im. Ks. J. K. Kluka i skansen w Ciechanowcu

fot. M. Piotrowski

fot. J. Podziński

Przy trasie z Warszawy do Białowieży znajduje się jedno z najciekawszych polskich muzeów rolniczo-etnograficznych. W otwartym w 1963 roku skansenie odtworzono wieś z pogranicza mazowiecko-podlaskiego, gromadząc tutaj unikalne zabytki techniki rolniczej, transportu wiejskiego, gospodarstwa rolnego i domowego oraz hodowli zwierząt.

Twórcy skansenu mieli do zabudowania dwie duże polany - na pierwszej budynki ustawiono tak, aby pokazywały przekrój całego społeczeństwa od zamieszkiwanej przez najbiedniejszych chłopów chałupy jednokomorowej, poprzez wschodnio-podlaskie zagrody szlacheckie, na Pałacu Starzeńskich kończąc. Na drugiej polanie ulokowano kilka spichlerzy i kuźnię, w których urządzono wystawy poświęcone tradycyjnym rzemiosłom wiejskim: garncarstwu, olejarstwu, plecionkarstwu, pszczelarstwu i rzemiosłom skórzanym. Integralną częścią skansenu stał się XIX-wieczny młyn wodny wchodzący niegdyś w skład zabudowy majątku Nowodwory.

Podlaskie Święto Chleba

fot. J. Rybak

Centralne miejsce wśród zabudowy dworskiej zajmuje neoklasyistyczny pałac rodu Starzeńskich z XIX w., w salach którego znajduje się wystawa poświęcona historii Ciechanowca oraz ekspozycje dotyczące dziejów rolnictwa ziem północno-wschodnich od starożytności do początków naszego wieku. W sumie na terenie skansenu mamy 35 stałych wystaw i ekspozycji. Jednym z działów jest jedyne w kraju muzeum weterynarii.

Ofertę muzealną poszerzają urządzone w sezonie letnim imprezy pod wspólnym hasłem "Niedziela w Skansenie": jarmarki, pokazy tradycyjnych prac wiejskich oraz prezentacje rozmaitych rzemiosł. Najważniejszym wydarzeniem jest połączone z dożynkami sierpniowe Święto Chleba.

Muzeum Rolnictwa

Ciechanowiec, ul. Pałacowa 5

tel./fax +48 86 277 13 28, e-mail: muzeum.rol@wp.pl
www.muzeum-ciechanowiec.pl

SKANSENY

Skansen Kurpiowski w Nowogrodzie

fot. J. Podziński

Skansen Kurpiowski w Nowogrodzie, założony w 1927 roku przez Adama Chętnika, jest jednym z dwóch najstarszych takich muzeów w Polsce. Całkowicie zniszczony podczas II wojny światowej, został odbudowany w latach 50-tych. Dzisiaj na około 4 hektarach mamy 25 zabytkowych budynków drewnianych z Kurpiowszczyzny oraz tysiące eksponatów składających się na ich wyposażenie. Jedną z największych atrakcji skansenu jest karczma z oryginalnym kurpiowskim wystrojem. Można w niej skosztować tradycyjnych potraw z tego regionu jak rejbak oraz napić się bezalkoholowego piwa jałowcowego. Część obiektów, leżących przy alei spacerowej wzdłuż Narwi, jest podświetlona nocą. Podkreśla to malownicze położenie skansenu na wysokiej skarpie w pobliżu ujścia Pisy do Narwi.

Skansen Kurpiowski

Nowogród, ul. Zamkowa 25

tel./fax. +48 86 217 55 62, www.4lomza.pl

Białostockie Muzeum Wsi i inne skanseny

Białostockie Muzeum Wsi. fot. J. Podziński

Skansen w Białowieży. fot. J. Podziński

Białostockie Muzeum Wsi wkomponowano w malowniczy krajobraz o parkowym charakterze nad rzeką Supraśl. Skansen gromadzi zabytki architektury drewnianej i zbiory etnograficzne z całego województwa np. wiatrak koźlak z 1836 r. przeniesiono z okolic Łap, kuźnię z Gródka, gajówkę z Suwalszczyzny, zaś dwór ziemiański z Bobry Wielkiej. Można też zwiedzić dwie stałe wystawy: "Dolinami rzek", która prezentuje dawne narzędzia rybackie, czółna, łodzie i inne narzędzia związane z życiem nadrzecznych wsi na Podlasiu oraz "Pożytki z gliny" poświęconą garncarstwu. Organizowanych jest tam też wiele imprez jak "Kraszanki" przed Wielkanocą czy "Babie lato" na przełomie września i października. W województwie podlaskim powstaje coraz więcej prywatnych skansenów, z których najciekawsze są obiekty w Białowieży oraz Zelwie (gmina Giby).

Podlaska Regionalna Organizacja Turystyczna

Białystok, ul. Malmeda 6

tel. +48 85 732 68 31, www.podlaskieit.pl

Muzeum Rolnictwa im. Ks. J. K. Kluka i skansen w Ciechanowcu

fot. M. Piotrowski

fot. J. Podziński

Przy trasie z Warszawy do Białowieży znajduje się jedno z najciekawszych polskich muzeów rolniczo-etnograficznych. W otwartym w 1963 roku skansenie odtworzono wieś z pogranicza mazowiecko-podlaskiego, gromadząc tutaj unikalne zabytki techniki rolniczej, transportu wiejskiego, gospodarstwa rolnego i domowego oraz hodowli zwierząt.

Twórcy skansenu mieli do zabudowania dwie duże polany - na pierwszej budynki ustawiono tak, aby pokazywały przekrój całego społeczeństwa od zamieszkiwanej przez najbiedniejszych chłopów chałupy jedno-komorowej, poprzez wschodnio-podlaskie zagrody szlacheckie, na Pałacu Starzeńskich kończąc. Na drugiej polanie ulokowano kilka spichlerzy i kuźnię, w których urządzono wystawy poświęcone tradycyjnym rzemiosłom wiejskim: garncarstwu, olejarstwu, plecionkarstwu, pszczelarstwu i rzemiosłom skórzanym. Integralną częścią skansenu stał się XIX-wieczny młyn wodny wchodzący niegdyś w skład zabudowy majątku Nowodwory.

Podlaskie Święto Chleba

fot. J. Rybak

Centralne miejsce wśród zabudowy dworskiej zajmuje neoklasyistyczny pałac rodu Starzeńskich z XIX w., w salach którego znajduje się wystawa poświęcona historii Ciechanowca oraz ekspozycje dotyczące dziejów rolnictwa ziem północno-wschodnich od starożytności do początków naszego wieku. W sumie na terenie skansenu mamy 35 stałych wystaw i ekspozycji. Jednym z działów jest jedyne w kraju muzeum weterynarii.

Ofertę muzealną poszerzają urządzone w sezonie letnim imprezy pod wspólnym hasłem "Niedziela w Skansenie": jarmarki, pokazy tradycyjnych prac wiejskich oraz prezentacje rozmaitych rzemiosł. Najważniejszym wydarzeniem jest połączone z dożynkami sierpniowe Święto Chleba.

Muzeum Rolnictwa

Ciechanowiec, ul. Pałacowa 5

tel./fax +48 86 277 13 28, e-mail: muzeum.rol@wp.pl

www.muzeum-ciechanowiec.pl

SKANSENY

Skansen Kurpiowski w Nowogrodzie

fot. J. Podziński

Skansen Kurpiowski w Nowogrodzie, założony w 1927 roku przez Adama Chętnika, jest jednym z dwóch najstarszych takich muzeów w Polsce. Całkowicie zniszczony podczas II wojny światowej, został odbudowany w latach 50-tych. Dzisiaj na około 4 hektarach mamy 25 zabytkowych budynków drewnianych z Kurpiowszczyzny oraz tysiące eksponatów składających się na ich wyposażenie. Jedną z największych atrakcji skansenu jest karczma z oryginalnym kurpiowskim wystrojem. Można w niej skosztować tradycyjnych potraw z tego regionu jak rejbak oraz napić się bezalkoholowego piwa jałowcowego. Część obiektów, leżących przy alei spacerowej wzdłuż Narwi, jest podświetlona nocą. Podkreśla to malownicze położenie skansenu na wysokiej skarpie w pobliżu ujścia Pisy do Narwi.

Skansen Kurpiowski

Nowogród, ul. Zamkowa 25

tel./fax. +48 86 217 55 62, www.4lomza.pl

Białostockie Muzeum Wsi i inne skanseny

Białostockie Muzeum Wsi. fot. J. Podziński

Skansen w Białowieży. fot. J. Podziński

Białostockie Muzeum Wsi wkomponowano w malowniczy krajobraz o parkowym charakterze nad rzeką Supraśl. Skansen gromadzi zabytki architektury drewnianej i zbiory etnograficzne z całego województwa np. wiatrak koźlak z 1836 r. przeniesiono z okolic Łap, kuźnię z Gródka, gajówkę z Suwalszczyzny, zaś dwór ziemiański z Bobry Wielkiej. Można też zwiedzić dwie stałe wystawy: "Dolinami rzek", która prezentuje dawne narzędzia rybackie, czółna, łodzie i inne narzędzia związane z życiem nadrzecznych wsi na Podlasiu oraz "Pożytki z gliny" poświęconą garncarstwu. Organizowanych jest tam też wiele imprez jak "Kraszanki" przed Wielkanocą czy "Babie lato" na przełomie września i października. W województwie podlaskim powstaje coraz więcej prywatnych skansenów, z których najciekawsze są obiekty w Białowieży oraz Zelwie (gmina Giby).

Podlaska Regionalna Organizacja Turystyczna

Białystok, ul. Malmeda 6

tel. +48 85 732 68 31, www.podlaskieit.pl

Kindziuk litewski

fot. J. Podziński

Do serca turystów Podlasie z pewnością trafi poprzez żołądek. Kuchnia podlaska zawiera w sobie przysmaki charakterystyczne dla państw ościennych tj. Litwy i Białorusi. Do najbardziej znanych potraw nagrodzonych "Perłą" w konkursie "Nasze Kulinarne Dziedzictwo" należą potrawy z produktów mleczarskich, wędliniarskich, drobiarskich oraz warzywa i miody.

Kindziuk litewski (Perła 2001) Nazwa tej osobliwej wędliny pochodzi z języka litewskiego i tradycyjnie jest na Suwalszczyźnie, ale wyrabiają go również zakłady mięsne w Białymstoku. Są to kawałki surowej lub podwędzonej szynki i słoniny umieszczone w żołądku wieprzowym. Wymaga suszenia przez minimum miesiąc aż mięso zupełnie wyschnie. Udany kindziuk jest szczelnie wypełniony mięsem i wędlinami z dodatkami soli i miejscowych ziół, bez wolnych przestrzeni wewnątrz.

Sękacz

fot. LMWPP

Sękacz (Perła 2002) Ciasto, które na Podlasie przywędrowało również z Litwy, a zwane tam jest gałęziakiem. Nazwa przypomina pień drzewa z wystającymi sękami, stąd jego nazwa. Przygotowuje się go z dużej ilości jaj, do których dodaje się cukier oraz niewielkie ilości masła i mąki. Pieczenie ciasta odbywa się na dębowym wałku obracającym jak rożen nad paleniskiem. Rozgrzane ciasto w blaszce nakłada się na wolno obracający się wałek i zapieka się kolejne warstwy. Spływające ciasto, skapując tworzy charakterystyczne sęki. Na zdjęciu widzimy jeszcze dwie inne słodkie specjalności podlaskiej kuchni: mrókwowiec i wieżę.

Kartacze Dosyć pracochłonna potrawa z ziemniaków przypominająca polską pyżę w odmianie podlaskiej. Przygotowuje się ją z ugotowanych ziemniaków połączonych z surowymi z dodatkiem soli i mąki. W podłużne pyży wkłada się farsz z mielonego mięsa, cebuli, jajka, pieprzu i wrzuca się do gotującej wody. Po godzinie gotowania kartacze są

PRZEZ ŻOŁĄDEK DO SERCA, czyli specjały podlaskiej kuchni

Kartacze

fot. P. Męciak

gotowe
gotowe. Podaje się je do konsumpcji polane tłuszczem ze skwarkami i przysmażoną cebulą.

Kiszka i babka ziemniaczana

fot. Męciak

Kiszka ziemniaczana Charakterystyczna potrawa białoruska powszechnie przygotowywana tylko na Podlasiu. Jest to masa ziemniaczana z dodatkiem cebuli i mąki, odpowiednio przyprawiona solą, pieprzem i majerankiem. Wszystko jest umieszczane w jelicie wieprzowym i zapiekane w blaszce aż uzyska zarumieniony kolor. Stanowiła kiedyś potrawę biedniejszej ludności, którą pieczono w piątek i przez cały tydzień odgrzewano.

Babka ziemniaczana to danie, które łatwo jest przygotować, a smakuje naprawdę wspaniale. Do potarkowanych ziemniaków należy dodać przyprawy (sól, pieprz), podsmażoną cebulkę ze skwareczkami (bądź innymi kawałkami mięsa) i około 1 szklanki drobnej kaszy. Tak

Pierekaczewnik

przygotowane ciasto należy wlać do blaszki, wcześniej wysypanej bułką tartą. Następnie należy je wyrównać, aby jego grubość była wszędzie taka sama. Pieczemy w temperaturze 180°C przez około 1,5 godz. (proces pieczenia należy jednak sprawdzać). Potrawa doczekała się na Podlasiu swojego święta - Mistrzostw Świata w pieczeniu kiszki i babki ziemniaczanej, które odbywają się podczas "Uroczyska" w Supraślu.

Tatarski pieriekaczewnik podobnie jak polski "przekładaniec", to ciasto wałkowane tak długo, aż zrobi się bardzo cienkie i delikatne. Układane jest warstwami, które smaruje się masłem. Pieriekaczewnik może być nadszany serem, jabłkami, mięsem najlepiej gęsim, ale może być także wołowe. Wszystko to zwija się w rulon i piecze w piecu. Cienkie ciasto przełożone farszem daje

 Podlaska Regionalna Organizacja Turystyczna
Białystok, ul. Malmęda 6
tel. +48 85 732 68 31, www.podlaskieit.pl

Suraz - "Grodzisko" - fot. J. Podziński

"Na Iwana, na Kupala" - fot. J. Roszczenko

Ploczno - fot. J. Podziński

Ciechanowiec - "Święto Chleba" - fot. J. Podziński

Siemianówka - regaty jachtów - fot. J. Podziński

Jarmarki Dworskie - Kiermusy k. Tykocina (każda pierwsza niedziela miesiąca)

Ogólnopolski Rajd Narciarski "Wędrowki Północy" - Suwałki

Dzień Mokradel - Osowiec-twierdza, Tykocin (lut)

Targi Turystyczne "Aktywne Wakacje" - Białystok (marzec)

Zapusty w Radziłowie - Radziłów (marzec)

"Kaziuk Suwalski" - Suwałki (marzec)

Konkurs na Palmę Wielkanocną - Ciechanowiec (marzec, kwiecień)

"Tradycje Wielkanocne na Kurpiach" - Turośl (marzec)

Jarmarki Wielkanocne Sztuki Ludowej - Białystok (marzec)

Międzynarodowy Festiwal Filmów Przyrodniczych im. Brać Wągów - Goniądz (marzec, kwiecień)

Międzynarodowy Festiwal Pieśni Sakralnej "Łapskie Te Deum" - Łapy (kwiecień)

Międzynarodowe Spotkanie z Konopielką - Knyszyn (kwiecień)

Międzynarodowy Festiwal Hajnowskie Dni Muzyki Cerkiewnej - Hajnówka (maj)

Międzynarodowy Festiwal Muzyki Cerkiewnej - Hajnówka/Białystok (maj)

Dni Sztuki Współczesnej - Białystok (maj)

"Szwajcaria" - Festyn Archeologiczny - Szwajcaria k. Suwałki (maj)

"Uroczysko" - Spotkania z Naturą i Sztuką - Supraśl (maj/czerwiec)

"Wersal Podlaski" Międzynarodowe Prezentacje Młodzieżowych Orkiestr Dętych - Białystok (czerwiec)

Międzynarodowy Festiwal Teatru w Walizce - Łomża (czerwiec)

"Wigraszek" - Międzynarodowy Festiwal Teatrów Dzieci i Młodzieży - Suwałki (czerwiec)

Ogólnopolskie Dni Kultury Kurpiowskiej - Nowogród (czerwiec)

Jarmark na Jana - Białystok (czerwiec)

Ogólnopolskie Dni Truskawki - Korycin (czerwiec)

"Grodzisko" - Festyn Średniowieczny - Suraz (czerwiec)

Spotkania Folkowe "Z wiejskiego podwórza" - Czeremcha (czerwiec/lipiec)

Noc Kupały - Białowieża (lipiec)

"Na Iwana, na Kupala" - Dubicze Cerkiewne (lipiec)

Regaty Jachtów Kabinowych o Puchar "Żubra" - Zalew Siemianówka (lipiec)

Festiwal Celtycki - Dowspuda (lipiec)

Augustowskie Lato Teatralne - Augustów (lipiec, sierpień)

"W Centrum Europy" - Europarada Orkiestr Dętych - Suchowola (lipiec)

Ogólnopolskie Warsztaty Garncarskie - Czarna Wieś Kościelna (lipiec)

Festyn Archeologiczny "Zbuczlandia" - Zbucz (lipiec)

Spotkania z Naturą "Franciszkiada" - Waniewo (lipiec)

"Basowiszczka" - Festiwal Muzyki Młodej Białorusi - Gródek (lipiec)

"Co ma Pływać nie Utonie" - Mistrzostwa Polski w Pływaniu na Byle Czym - Augustów (lipiec)

Podlaska Biesiada Miodowa - Kurowo (sierpień)

Jarmark Dominikański - Choroszcz (sierpień)

"Muzyczne Dialogi nad Bugiem" - Ogólnopolskie Prezentacje Kultury Mniejszości Narodowych - Mielnik (sierpień)

Podlaskie Święto Chleba - Ciechanowiec (sierpień)

"Polish Classic Trophy Jump" Międzynarodowy Konkurs Skoków w Narciarstwie Wodnym - Augustów (sierpień)

"Sto Pomysłów dla Biebrzy" - Targi Biebrzańskie - Osowiec - Twierdza (sierpień)

"Szantykałuża" - Festiwal Piosenki Żeglarskiej - Stary Folwark (sierpień)

Ogólnopolskie Święto Mleka - Wysokie Mazowieckie (sierpień)

"Biebrzańskie Sianokosy" - Mistrzostwa Polski w Koszeniu Bagiennych Łąk - Batalionowa łąka" przy BPN (wrzesień)

"Niepospolite Artystów Poruszenie" - Otwarcie Sezonu Artystycznego - Białystok (wrzesień)

Ogólnopolski Dzień Ogórka - Kruszewo (wrzesień)

Podlaskie Targi Rzeźby Ludowej, Kowalstwa i Tkaniny Dwuosnowowej - Białystok (wrzesień)

"Babie Lato" w Skansenie - Osowicze (wrzesień/październik)

Festiwal Kultury Ukraińskiej "Podlaska Jesień" - Bielsk Podlaski - Białystok (październik)

Zaduszki Bluesowe - Białystok (listopad)

Ogólnopolski Konkurs Gry na Instrumentach Pasterkich - Ciechanowiec (listopad)

Hubertus - Spotkanie Myśliwych i Sympatyków Przyrody Przy Biesiadnym Stole - Wizajny (listopad)

Jesień z Bluesem - Białystok (listopad)

"Białostockie Dni Zamenhofs" - Białystok (grudzień)

Pełny wykaz imprez kulturalnych, turystycznych i promocyjnych na terenie województwa podlaskiego, z informacjami o dokładnych terminach i organizatorach, można znaleźć w portalu internetowym:

www.wrotapodlasia.pl

Podlaska Regionalna Organizacja Turystyczna
Białystok, ul. Malmęda 6
tel. +48 85 732 68 31, www.podlaskieit.pl

ORGANIZATORZY TURYSTYKI

(licencje wg stanu na 15.11.2004 r.)

AUGUSTÓW Licencja "ORBIS", Rynek Zygmunta Augusta 22, tel. +48 87 643-26-13, fax +48 87 643-39-13, e-mail: augustow@post.pl, www.pbp.augustow.pl; PTTK, ul. Nadrzeczna 70a, tel. +48 87 643-38-50, tel./fax +48 87 644-74-69, e-mail: szekla@szekla.com.pl; "ZAKTOURIST", ul. Mostowa 5, tel./fax +48 87 643-41-54, e-mail: augustow@zak-tourist.com.pl; "SZOT", ul. Konwaliowa 2, tel./fax +48 87 643-43-99, tel. +48 87 644-67-58, szot@pro.onet.pl, www.szot.pl; Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe, ul. Nadrzeczna 62a, tel. +48 87 644-75-40, "ELA-TRAVEL", ul. Zabia 3a, tel./fax +48 87 643-55-00, s: el at ra ve l@ po cz ta .o ne t .pl, www.netta.pl/elatravel; "DOM NAUCZYCIELA ZNP", ul. 29 Listopada 9, tel. +48 87 643-40-93, fax +48 87 643-54-10, augustowdnznp@hotmail.pl, www.dn.augustow.pl; "STREFA", ul. Kościuszki 42, kom. gsm +48 604-476-971; "SIROCCO", ul. Obrońców Westerplatte 9/18, tel. +48 87 643-00-84, sirocco@formica.pl, www.siroccokajaki.pl; "SZEKLA-PORT PTTK", ul. Nadrzeczna 70A, tel./fax: +48 87 643-38-50, email: biuro@szekla.pl, www.szekla.pl; "CAMP", ul. Obrońców Westerplatte 9/36, tel./fax +48 87 643-00-85, biuro@campa.pl, www.campa.pl

BARGŁÓW KOŚCIELNY "ZOOBI-TOUR", ul. Polna 13, tel. +48 87 642-40-05, e-mail: zoobi-tour@atlasnet.pl, www.zoobi-tour.com.pl

BIAŁOWIEŻA PTTK, ul. Kolejowa 17, tel. +48 85 681-22-95, fax +48 85 681-26-24, pttkbiałowieza.wp.pl, www.pttkbiałowieza.pl; "RYS", ul. Krzyże 22, tel./fax: +48 85 681-22-49, tel. +48 85 681-24-83; "DWÓR SOPLICOWO", ul. Krzyże 2A, tel./fax +48 85 681-22-05, tel. +48 85 681-28-40, soplicowo@dwor-soplicowo.pl, www.dwor-soplicowo.pl; "IWA", ul. Olgi Gabiec 6, tel. +48 85 681-23-03

BIAŁYSTOK "OMEGA TRAVEL", ul. Św. Rocha 14a lok.9, tel. +48 85 746-02-27, fax +48 85 744-64-68, e-mail: biuro@omegatrasel.com.pl, www.omegatrasel.com.pl; "DYLIZANS", ul. Waryńskiego 6 lok.18, tel./fax: +48 85 744-63-32, tel. +48 85 652-29-76; "BIACOMEX", ul. Elewatorów 11/1, tel./fax: +48 85 661-28-66, tel./fax: +48 85 661-27-33, transport@biacomex.pl, www.biacomex.pl; "BIAL-TUR", ul. Krakowska 17, tel. +48 85 742-43-51, +48 85 744-52-52, fax +48 85 745-55-99, e-mail: biuro@bialtur.pl, www.bialtur.pl; "HOLIDAY TRAVEL", ul. Sienkiewicza 3, tel./fax +48 85 743-51-13, tel. +48 85 653-76-46; "ELLA-TUR", ul. Lipowa 51/11, tel./fax +48 85 744-50-42, tel. +48 85 652-04-71, ellatur@poczta.onet.pl; "NATURE TRAVEL", ul. Wyszynskiego 2/1, tel. +48 85 744-45-62, fax +48 85 744-45-34, e-mail: natrav@masuren.travel.pl, www.masuren.travel.pl; "JUNIOR", ul. Sienkiewicza 22, tel./fax: +48 85 741-57-20, tel. +48 85 653-76-87, e-mail: biuro@juniorbialystok.pl, www.bialowieza.net.pl; "EUREKA", ul. Warszawska 57, tel./fax +48 85 743-28-76, tel. +48 85 732-40-31, www.eureka.bialystok.pl; "CLASIC TRAVEL AGENCY", ul. Towarowa 16/67, tel./fax +48 85 732-58-78; "INVEST-NORD", ul. Grochowa 11, tel./fax +48 85 651-95-95, tel. +48 85 652-00-88, invest@investnord.com.pl, www.investnord.com.pl; Biuro Podróży i Turystyki, Al. Piłsudskiego 2a, tel./fax +48 85 651-58-53; Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku, ul. Lipowa 51, tel. +48 85 652-04-71, tel. +48 85 744-63-35; Spółdzielnia Usług Socjalnych, ul. Lipowa 4, tel./fax +48 85 741-30-24; "IMPERIA", ul. Lipowa 32a/36, tel./fax +48 85 744-54-67; Białostockie Przedsiębiorstwo Usług Socjalnych Budownictwa, ul. Antoniuk Fabryczny 40/48, tel./fax +48 85 654-24-52; "RAMIS-BORT", ul. Św. Rocha 13/15, tel. +48 85 744-64-49, fax +48 85 746-00-24; "ALMATUR-BIAŁYSTOK", ul. Zwierzyniecka 12, tel. +48 85 742-89-43, fax +48 85 744-84-88, bialystok@almatur.pl, www.almatur.pl; "NOWATOR", ul. Skłodowskiej-Curie 13, tel. +48 85 742-63-36, fax +48 85 742-69-56, www.nowator.com.pl; "SIGMA", ul. Św. Rocha 10a lok.111, tel. +48 85 744-62-86; "ROYAL", ul. Lipowa 19/21 lok. 114, tel./fax +48 85 744-50-50, www.royal-tour.pl; "WIKTORIA", ul. Wyszynskiego 2 lok.47, tel. +48 85 744-43-58, fax +48 85 745-16-35, wiktoria_travel@poczta.onet.pl, www.wiktoria.travel.pl; "STANLEY SPORT TRAVEL", ul. Niedźwiedzia 56a, tel. +48 85 743-47-43, jurekkodej@poczta.onet.pl; "GAJA TRAVEL", ul. Płazowa 85/1, tel./fax +48 85 740-66-61, tel. +48 85 740-66-60; "JUVENITUR" s. c., ul. Boh. Monte Cassino 5, tel. +48 85 742-78-31, fax +48 85 742-74-17; "OMEGA", ul. Sienkiewicza 18, tel. +48 85 743-62-72, +48 85 742-50-81; "UŚMIECH", ul. Św. Andrzeja Boboli 90/21, tel. +48 85 663-41-12; "KOSMOS" ul. Lipowa 51 lok. 25, tel. +48 85 744-

50-41, kosmos@kosmos.bialystok.pl, www.kosmos.bialystok.pl; "ALBICJA", ul. Św. Rocha 10A lok. 218, tel./fax: +48 85 746-00-95; "HUBER", ul. Berlinga 19/66, tel. +48 85 654-07-88, biuro@huber.pbi.pl, www.huber.pbi.pl; Regionalny Oddział PTTK ul. Waryńskiego 30, tel./fax: +48 85 744-56-50, ro_pttkbiałystok@onet.pl; "KOROL", ul. Brzostowskiego 2, tel. +48 85 675-58-59; "SKAUT", ul. 1000-lecia PP. 46/19, tel. +48 85 664-31-98; GRUN TRAVEL", ul. Wyki 6, tel. +48 85 675-57-89; "PRO", ul. Ukośna 24h, tel./fax +48 85 651-95-95; "WAGANT" Fasty, ul. Białostocka 43, tel. +48 85 654-26-89, Oddział PTTK im. Z. Głogera w Białymstoku, ul. Lipowa 18, tel. +48 85 652-25-02, fax. +48 85 652-30-05

BIELSK PODLASKI PTTK, ul. Mickiewicza 50/54, tel. +48 85 730-30-24, +48 85 730-36-10; "PIAST", ul. Kleeberga 1c, tel. +48 85 730-13-19, 744-42-08; "BUMERANG", ul. Świerkowa 7, tel./fax +48 85 730-25-24; "SUN-SPORT", ul. Poniatowskiego 2/5, gsm +48 608-348-825, www.sunsport.pl

GONIĄDZ "NATURE EXPLORER", ul. Nowy Świat 24, fax +48 86 272-07-09, e-mail: nature@biebrza-explorer.com.pl, www.biebrza-explorer.com.pl; "BIEBRZA ECO-TRAVEL", ul. Kościuszki 26/11, tel./fax +48 86 272-07-85, e-mail: eco-travel@biebrza.com, www.biebrza.com/eco-travel

GRĄDY WONIECKO "FORESTOUR", Grądy Woniecko 11/11, tel. +48 86 475-28-64, forestour1@poczta.onet.pl, www.forestour1.republika.pl

HAJNÓWKA "HAMAK-TUR", ul. Celnia 17/2, tel. +48 22 835-78-34, kom. gsm +48 601-816-058, biuro@hamak-tur.pl, www.hamak-tur.pl; PTTK Oddział w Hajnówce, ul. 3 Maja 37, tel./fax +48 85 682-27-85, Biuro Turystyki Przyrodniczej, ul. Nałkowskiej 9, tel. +48 85 682-38-55, +48 85 682-41-58; "ZUBR", ul. 3 Maja 60/6, tel. +48 85 682-26-21; "PROJEKT 7", ul. Fabryczna 19, kom. +48 501-475-115;

LESZCZEWIEK "TROJAN", Leszczewek 26, kom. gsm +48 603-599-959;

ŁOMŻA "SKATUR", ul. Senatorów 23, tel./fax: +48 86 216-26-50, biuro@skatur.lomza.info, www.skatur.lomza.info; "BALTICA TRAVEL", ul. Wojska Polskiego 115, tel. +48 86 216-54-86, www.baltica2webpark.pl; "TOMI TOURIST", Al. Legionów 7a, tel./fax +48 86 216-66-52, tel. +48 86 216-44-53, biuro@tomitourist.pl, www.tomitourist.pl; "GILDA", Al. Legionów 7, tel. 00 48 86 216-53-28, fax +48 86 216-41-47, gilda@pro.onet.pl; Maria Młynarska, Aleja Legionów 44, tel. +48 86 216-42-08, +48 86 216-42-09; PTTK, ul. Wojska Polskiego 1, tel. +48 86 216-47-18, fax +48 86 216-64-42; "PODRÓŻNICZEK", ul. Konstytucji 3 Maja 5/27, tel./fax +48 85 218-81-99, e-mail: podrozniczek@hi.pl, www.podrozniczek.4lomza.pl; "JOANNA", ul. Włókiennicza 9, tel. +48 86 216-29-88; "BIEBRZA", ul. Dworna 35, tel./fax +48 86 216-29-65, tel. +48 86 216-31-86, biebrzatravel@4lomza.pl, "ROBIN", ul. Bema 37, tel. +48 86 215-35-31, www.rpbin.4lomza.pl;

RACZKI "ROSPUDA", ul. Wita Stwosza 1, gsm +48 604-180-082, www.rospuda.pl;

SIEMIATYCZE Biuro Podróży i Turystyki, ul. 11 Listopada 39, tel. +48 85 655-64-00

STARY FOLWARK "FORMA-T", Stary Folwark 55b, tel. +48 87 563-71-23, www.forma-t.com.pl; "AZYL", Stary Folwark 19, tel. +48 87 563-77-22, +48 87 567-09-59

SUWAŁKI PTTK, ul. Kościuszki 37, tel./fax +48 87 566-79-47, +48 87 566-59-61, pttk@suwalki-turystyka.info.pl, www.suwalki-turystyka.info.pl/pttk; "AGRO-UNIVERSAL", ul. Chłodna 12, tel./fax: +48 87 566-54-95, +48 87 565-34-99, www.agrouniversal.pl; "JACWING", ul. Lityńskiego 10/4, tel./fax +48 87 566-23-09; "GROMA-TOUR", ul. Kościuszki 86, tel./fax +48 87 566-27-04; Licencja "ORBIS", ul. Noniewiczza 48, tel./fax +48 87 566-38-38, tel. +48 87 566-59-16, tel. +48 87 566-42-65, www.orbis.suwalki.pl; KNIEJA, ul. 1 Maja 25, tel./fax +48 87 566-57-24, knieja@su.home.pl, www.knieja.home.pl; "DOROTA-TRAVEL", ul. Utrata 2C, tel. +48 87 565-08-00, fax +48 87 565-08-90, kom gsm +48 605-789-110; "WIGRY", ul. Kościuszki 84, tel./fax +48 87 566-32-89, wigry@suwalki.com, www.suwalki.com/wigry; Suwalska Izba Rolniczo-Turystyczna, ul. Kościuszki 45, tel./fax +48 87 566-58-72, tel. +48 87 566-54-94, sirt@suwalki-turystyka.info.pl, www.suwalki-turystyka.info.pl;

SZURPIŁY Agencja Turystyki Niekonwencjonalnej, Szurpiły 17, tel. +48 87 568-34-77, gsm +48 87 602-679-087

BAZA NOCLEGOWA

(obiekty skategoryzowane)

AUGUSTÓW WARSZAWA***, ul. Zdrojowa 1; tel. +48 87 643-36-57, e-mail: hotel_warszawa@hotmail.pl, www.hotelaugustow.home.pl; WOJCIECH***, ul. Wojciech 15, tel. +48 87 644-72-37, fax +48 87 643-73-27, e-mail: ecebe@augustow-wojciech.pl, www.augustow-wojciech.pl

BIAŁOWIEŻA BIAŁOWIESKI***, ul. Waszkiewicza 218 B; tel. +48 85 744-43-80, e-mail: incoming@hotel.bialowieza.pl; www.hotel.bialowieza.pl; ŻUBRÓWKA****, ul. Gabiec 6; tel./fax +48 85 681-25-70; e-mail: recepcja@hotel-zubrowka.pl, www.hotel-zubrowka.pl; Kemping U MICHAŁA*, ul. Krzyże 11, tel. +48 85 681-27-03

BIAŁYSTOK GOŁĘBIEWSKI****, ul. Pałacowa 7, tel. +48 85 743-54-35, e-mail: bialystok@golebiewski.pl, www.golebiewski.pl; CRISTAL***, ul. Lipowa 3; tel. +48 85 742-50-61, e-mail: cristal@cristal.com.pl, www.cristal.com.pl; GROMADA**, Al. Jana Pawła II 77; tel. +48 85 651-16-41, www.gromada.pl, www.hotel-gromada-lesny.com.pl; MOSiR**, ul. Wołodyjowskiego 5; tel. +48 85 742-26-29; TURKUS**, ul. Jana Pawła II 54, tel. +48 85 651-32-78, www.jard.pl; BETON-STAL*, ul. 27 Lipca 24/1; tel./fax +48 85 675-06-01; Szkolne Schronisko Młodzieżowe, Al. Piłsudskiego 7b, tel. +48 85 652-42-50, e-mail: ssm@ssm.bialystok.ids.pl, www.ssm.bialystok.ids.pl; TRIO***, ul. Hurtowa 3, tel. +48 85 745-40-50, fax +48 85 742-08-34, hotel@hotel3trio.pl, www.hotel3trio.pl

BIELSK PODLASKI UNIBUS**, ul. Widowska 4; tel./fax +48 85 730-03-02, e-mail: recepcja@unibus.com.pl, www.unibus.com.pl

ŁOMŻA GROMADA**, ul. Rządowa 1a; tel. +48 86 216-54-51, e-mail: polonez@gromada.pl, www.gromada.pl

PIĄTNICA Motel ZACISZE**, 18-421 Piątnica Poduchowna, ul. Stawiskowska 51; tel. +48 86 219-27-77, e-mail: info@motel-zaciszce.com, www.motel-zaciszce.com

SUWAŁKI DOM NAUCZYCIELA**, ul. Kościuszki 120, tel. +48 87 566-69-00, www.domnauczyciela.suwalki.pl

STARY FOLWARK Kemping PTTK* (Ośrodek turystyki wodnej. Sezonowy), Stary Folwark 55; tel. +48 87 563-77-27;

ZŁOTORIA U DELFINY**, tel. +48 85 719-29-52, fax +48 85 719-18-22, e-mail: stacjapaliwnalewajko@wp.pl, www.nalewajko.pl

Pozostałe obiekty w których są świadczone usługi hotelarskie znajdują się w ewidencji Wójtów, Burmistrzów i Prezydentów Miast właściwych ze względu na miejsce usytuowania.

JE • DZIECTWO

(stadniny, hotele koni)

SZLAK KONNY PUSZCZY AUGUSTOWSKIEJ BIAŁORZECZKA K.GIB: tel. +48 87 516-53-51; BIERNATKI: stadnina koni, Biernatki 7, tel. +48 87 644-54-82, gsm +48 0600 948-711; LESZCZEWÓ: Wigierski Ośrodek Turystyki Konnej - tel. +48 87 563-70-46; PŁOCICZNO TARTAK: Gospodarstwo Agroturystyczne, tel. +48 87 567-13-17, gsm +48 0603 165-390, "Hossa Wigry", tel. +48 87 563-92-63; PODNOWINKA: tel. +48 87 641-96-68; SUWAŁKI: Ośrodek Jeździecki "Ortus", ul. Reymonta 149, tel. +48 87 567-47-05; ŻARNOWO: Ośrodek Jeździecki, Żarnowo 136, tel. +48 87 644-79-97, gsm +48 0691 540-147, www.stadnina.zarnowo.site.pl

SZLAK KONNY PUSZCZY KNYSZYŃSKIEJ FOLWARKI TYLWICKIE: Gospodarstwo Agroturystyczne "JAWORINA", Folwarki Tylwickie 73, gsm +48 0609 208-830; KOPCE: Gospodarstwo Agroturystyczne "PIENKI", Kopce 62, tel. +48 85 717-99-88, gsm +48 0605 044-114; KONDYCJA: Kondycja-kolonia tel. +48 85 718-31-97; LIPOWY MOST: Ośrodek Rekreacyjno-Wypoczynkowy "Golf Park", Lipowy Most, tel. +48 0505 025-150; KOPNA GÓRA Kopna Góra - leśniczówka tel. +48 85 713-15-77, +48 0691 693-437; Ośrodek Szkoleniowo-Rekreacyjny Akademii Medycznej, tel. +48 85 718-31-53, +48 0607 341-108; SURAZKOWO "Ritowisko", Surazkowo 37, tel. +48 85 710-87-60, gsm +48 050 2 762-642, gsm +48 0501 273-103, www.ritowisko.com; SUPRAŚL Ośrodek Jeździecki MKS "Sprząsła", ul. Białostocka, tel. +48 85 718-38-54; STUDZIANKI Jeździecki Klub Sportowy "Ocean Studzianki", gsm +48 0603 381-117; CZARNA WIEŚ KOŚCIELNA ul. ks.

Szapela (k. kościoła), tel. +48 85 710-25-02, 710-90-49; JUROWCE Klub Jeździecki "Kres", ul. Lipowa 29, tel. +48 85 749-12-90, gsm +48 602 673-174; LEŃCE Leńce-kolonia 32, tel. +48 85 651-65-65; 85 719-75-75; KRYNICE Stadnina Koni "Krynice", tel. +48 85 749-10-08, gsm +48 0602 369-140

INNE STADNINY I OŚRODKI JE • DZIECKIE BUDZISKO Budzisko 8, tel. +48 87 568-10-86; GIENIUSZE Klub Jeździecki "Bik", tel. +48 85 711-18-65; GRZĘDY leśniczówka, tel. +48 86 261-90-60; IGNATKI Klub Jeździecki Białystok, Kleosin, ul. Jeździecka tel. +48 85 663-29-094, gsm +48 0609 462-504; KISIELNICA Ośrodek Hipoterapii "Kisielnica", tel. +48 86 219-15-10, gsm +48 0606 231-270; KOŚCIUKI Ośrodek "Mierzynek", Kościuki kolonia 33a, tel. +48 85 719-34-13; MARKOWSZCZYŻNA Klub Jeździecki "ELAM", Markowszczyzna 2, tel. +48 85 650-42-92, gsm +48 0501 791=218, 0508 073-80; Towarzystwo Miłośników Jazdy Konnej, Markowszczyzna 18, tel. +48 85 868-40-86, 732-73-20; NIEWODNICA KOŚCIELNA Klub Jeździecki "Dafne", ul. Topole 1, tel. +48 85 663-24-18, gsm +48 0604 410-955; Trejgo Barbara, ul. Dąbrowskiego 4, tel. +48 85 663-25-52; PENTOWO tel. +48 85 718-16-29; POMYGACZE Rancho Margerita, Pomygacze 43, tel. +48 85 650-50-19; STACJA LEWICKIE Ośrodek Hodowlano-Jeździecki "Kmicic", tel/fax +48 85 676-26-34; TUROŚŃ KOŚCIELNA Szwadron Kawalerii im. Dzwizji "Zaza", tel. +48 0604 560-334

WYPOŻYCZALNIE SPRZĘTU TURYSTYCZNEGO

AUGUSTÓW: AGA-TO, ul. Wojska Polskiego 14a, tel. +48 87 644-54-72, +48 0505 639-466, rowery, rolki; KANU, ul. Zarzeczne 8a, tel/fax +48 87 643-25-30, gsm +48 0603 602-825, canoe; NECKO, ul. Chrepto-wicza 3/39, tel/fax +48 87 644-56-39, 643-02-22, gsm +48 0603 378-903, kajaki, loty spadochronem; MOSiR, ul. Tytoniowa 1, tel. +48 87 643-37-91, sprzęt turystyczny, wyciąg nart wodnych; PPHU, Jan Wojtuszek, ul. Nadrzeczna 62a, tel. +48 87 644-75-40, kajaki; SZEKLA-PORT, ul. Nadrzeczna 70a tel/fax +48 87 643-38-50, sprzęt turystyczny i wodny; SZOT, ul. Konwaliowa 2 tel/fax +48 87 643-43-99, 644-67-58, sprzęt sportowy i wodny; TRAMP, ul. Nadrzeczna, tel/fax +48 87 644-65-08 kajaki, canoe, jachty, sprzęt wodny.

BIAŁOWIEŻA: AT "Zimorodek", ul. Waszkiewicza 2, tel. +48 85 681-24-57, gsm +48 0604 187-894, rowery, serwis; BUT PTTK, ul. Kolejowa 17, tel. +48 85 681-22-95, www.pttk.bialowieza.pl, rowery; GAWRA, zajazd, ul. gen. Polecha 2, tel. +48 85 681-28-04, www.gawra.bialowieza.pl, rowery; UNIKAT, ul. Waszkiewicza 39, tel/fax +48 85 681-27-41, www.unikat.bialowieza.pl, rowery; ZSL, internat, Park Dyrekcyjny, tel. +48 85 681-27-01, rowery.

BIAŁYSTOK: BTC "KAJAK", ul. Piastowska 17/71, tel. +48 85 732-67-88, gsm +48 0604 122-194, kajaki; CARO, ul. Rubonowicza 4, tel. +48 85 675-49-26, samochody; INTER-CAMPING-TRANS, ul. Wiewiórcza 66, tel. +48 85 743-49-95, przyczepy campingowe; MOSiR, ul. Wołodyjowskiego 5, tel. +48 85 742-26-29, fax. +48 85 742-80-43, sprzęt wodny, лыжы; PLUS, ul. Upalna 86/27, tel. +48 0601 827-788, samochody; RO PTTK, ul. Waryńskiego 30, tel/fax +48 85 744-56-50, sprzęt turystyczny.

DROHICZYN: Markiewicz Andrzej, tel. +48 85 655-75-24, sprzęt wodny

DZIKIE: Narwiański Ośrodek Narciarstwa Nizinnego, tel. +48 85 719-12-99, narty biegowe.

FRACKI: PTTK, stacja wodna, tel. +48 87 643-455, sprzęt turystyczny.

GAWRYCH RUDA: MŁODZIEŻOWY OW, tel. +48 87 563-93-15, sprzęt wodny; PTTK, stacja wodna, tel. +48 87 563-92-60, sprzęt turystyczny; U JAWORA, Gawrych Ruda 40, tel. +48 87 565-02-60, 566-94-18, sprzęt wodny.

GONIĄDZ: OKSiW, Stary Rynek 23, tel. +48 86 272-00-021, kajaki.

HAJNÓWKA: OSiR, ul. Dziewiatowskiego 2, tel. +48 85 682-36-95, sprzęt turystyczny; ORZECZOWSKI, zajazd, ul. Piłsudskiego 14, tel. +48 85 682-27-58, fax. +48 85 682-23-94, rowery.

KRYTE PŁYWALNIE

AUGUSTÓW: Centrum Sportu i Rekreacji - ul. Sucharskiego 15, tel. +48 87 643-67-59; Park wodny "Atlantis" w hotelu "Delfin", ul. Turystyczna 81, tel. +48 87 644-31-12, www.hotel-delfin.com.pl; BIAŁYSTOK: Miejski Ośrodek Sportu Rekreacji - ul. Włókniennicza 4, tel. +48 85) 652-35-61; ul. Mazowiecka 39c, tel. +48 85 742-46-74; ul. Stroma 1, tel. +48 85) 663 66 88; ul. Zwycięstwa 28m, tel. +48 85 651-19-36; ul. Baranowicka 203, +48 85 741-80-19; Tropicana w hotelu Gołębiewski - ul. Pałacowa 7, tel. +48 85 743-54-35; BIELSK PODLASKI: Pływalsnia Miejska "Wodnik", ul. Kazimierzowska 3B, tel. +48 85 731-99-50 do 69; SIEMIATYCZE: ul. Nadrzeczna 29, tel. +48 85 656-10-44; SOKOŁKA: ul. Marińska 31, tel. +48 85 711 25 71; SUWAŁKI: ul. Wojska Polskiego 2, tel. +48 87 565-02-36; ZAMBROW: Pływalsnia Miejska "Delfin" - ul. Wyszyńskiego 6B, tel/fax +86 276-10-69, www.basendelfin.com.pl

WYCIĄG NARCIARSKI

OGRODNICZKI k. SUPRAŚLA: "Stok", tel. +48 85 718-35-14.

SZTUCZNE LODOWISKO/SKATE PARK

BIAŁYSTOK: MOSiR ul. 11 Listopada 28, tel. +48 85 742-82-3

JELENIEWO: SZELMENT, tel. +48 87 568-32-71, fax. +48 85 568-34-00, sprzęt turystyczny.

KUROWO: NPN, tel. +48 85 718-14-17, kajaki, łodzie, bilety do NPN.

LIPSK: M-GOK, Rynek 23, tel. +48 85 642-35-86, kajaki, tratwy, bilety do BPN.

ŁAPY: OKF, ul. Leśnikowska 18, tel. +48 85 715-24-75, kajaki, лыжы, namioty.

ŁOMŻA: PTTK, ul. Wojska Polskiego 1, tel/fax. +48 862166442, sprzęt turystyczny.

NAREWKA: OSiR, +48 85 685-80-62, rowery.

OSOWIEC: BPN, Osowiec-Twierdza 8, BPN, tel. +48 865 272-06-20, 272-06-21, kajaki, bilety wstępu do BPN.

SIEMIATYCZE: MOSiR, ul. Nadrzeczna 29, tel. +48 85 656-10-44, fax. 6552665, sprzęt turystyczny

SOKOŁKA: MOSiR, ul. Wodna 20, tel. +48 85 711-25-67, sprzęt wodny

STARY FOLWARK: FORMA-T, Stary Folwark 55b, tel. +48 87 5653968, sprzęt turystyczny; PTTK Oddział Suwałki, tel. +48 87 5637727, 5665961, www.suwalki.pttk.pl, sprzęt turystyczny.

SUPRAŚL: Fiedziukiewicz Zdzisław, ul. Cieliczańska, tel. +48 857183918, gsm 0607341108, kajaki.

SURAZ: TPSiO, Tadeusz Hołowienko, ul. Piłsudskiego 22, tel. +48 85 650-35-64, kajaki, bilety do NPN.

SZTABIN: ul. Karola Brzostowskiego 7, tel. +48 85 0607 601-415, e-mail: diodak5@op.pl, kajaki.

SUWAŁKI: HOBBIT s.c., ul. Chopina 4/89, tel. +48 85 567-88-97, www.hobbitt.suwalki.com.pl, kajaki; POTOK, ul. Daszyńskiego 9b/13, tel/fax. +48 85 567-24-01, kajaki; SIRT, ul. Kościuski 45, tel. +48 85 566-5494, rowery; TANDEM, ul. Kościuski 130, rowery.

TURTUL: SPK, tel. +48 87 569-18-01, tel/fax. +48 85 569-18-02, rowery, narty biegowe.

UHOWO: KAYLON, ul. Kolejowa 8, tel. +48 85 715-53-08, 0600335866, kajaki, canoe, transport.

WIZNA: Borawski Zenon, ul. Czarnieckiego 109, tel. +48 85 219-60-76, kajaki.

TUYSTYKA LOTNICZA

AEROKLUB BIAŁOSTOCKI: ul. Ciołkowskiego 2, tel. +48 85 742-60-19, fax +48 85 742-85-92 (motolotnie, samoloty, szybowce); **AEROKLUB SUWAŁSKI:** ul. Wojczyńskiego 1, tel. +48 87 566-52-29, e-mail: aerosuw@az.suwalki.tpsa.pl; **STOWARZYSZENIE KLUB BALONOWY:** Białystok, ul. Krakowska 9a, tel. +48 85 745-72-58, gsm +48 0602176-173,

TURYSTYKA WODNA

REJSY: Jezioro Wigry: gsm +48 0602 633-092, www.wigry.war.pl; Gondole: Port Gondoli - Augustów, ul. Portowa 1, gsm +48 0606 997-625, 0605 064-339; Bug: Siemiatycze, tel. +48 85 655-70-60.

SPLÝWY TRATWAMI: Goniądz: ECO-TRAVEL, ul. Kościuski 26/II, tel. +48 0604 304-221, e-mail: eco-travel@biebrza.com, www.biebrza.com/eco-travel; Hamulka (k. Dąbrowy Białostockiej): tel. +48 85 712-90-09; Sztabin: "Agroturystyka nad Biebrzą", ul. Polna 50, tel/fax +48 87 641-21-79, www.agroturbiebrza.fr.pl, e-mail: agroturbiebrza@interia.pl